

Peucedanum officinale L.

[1753, Sp. Pl. : 245] $2n=66$

Làmina: ADOLPHUS YPEY

Foto: MARIE PORTAS

NOMS POPULARS

Alemany:	Gebräuchlicher haarstrang/Arznei-haarstrang / Echter haarstrang
Anglès:	Hog's fennel
Castellà:	Rabo de puerco / Servato/ ervato, ervatos, ervatu, hierba de Túnez, lampazo, peucédano, rabo de puerco, servato.
Català:	Cua de porc, fenoll de porc
Eslovac:	Smlďník lekársky
Eslovè:	Zdravilni silj
Francès:	Peucedan officinal
Gallec:	Ervato, rabo-de-porco
Holandès:	Varkenskervel
Hongarès:	Orvosi kocsord / Sziki kocsord
Italià:	Imperatoria finocchio-porcino
Polonès:	Gorysz lekarski
Portuguès:	Brinça / Esvatão-porcino / Funcho-de-porco/ brinza, brinça, ervatão, ervatão porcino, ervatão-porcino, hervatão, hervatão porcino.
Suec:	Läkesilja
Txec:	Smlďník lékaoský / Smlďník lékařský

DESCRIPCIÓ BOTÀNICA

La família de les Umbel·líferes es distingeix per tenir les flors dialipètales inferovàriques, isostèmones, no tenir bulbs a la base i tenir els fruits en diaqueni.

Dins la família, el gènere es distingeix per no tenir espines, , fulles pinnatisectes, , fruits llisos, sense agullons, , comprimit pel dors, paral·lelament a la comissura, alat, essent les 3 comissures internes molt primes i les 2 externes engruixides, plantes totes glabres, amb soca gruixuda, flors amb pètals obovals, emarginats, iguals, fulles amb segments filiformes.

Les plantes del gènere *Peucedanum* tenen el calze amb 5 dents (o nul·les).; els pètals obovals, iguals, emarginats o gairebé enters, amb la punta recorbada cap endintre. Es estils flexionats cap avall. Fruit el·líptic o suborbicular, comprimit pel dors, envoltat d'un voraviu pla. Mericarpi amb 5 costelles, de les quals les 3 dorsals són filiformes i les 2 marginals estan dilatades formant una ala més o menys aprimada. Les val·lècules tenen 1 o 3 bandes. El carpòfor és lliure, bifid. La llavor té la cara comissural plana. Les flors són de color apagats, en umbel·les de 5-40 radis. L'involucre i l'involucel o bé són nuls o tenen molts foliols. Les fulles són 1-4 vegades pinnatisectes. Les inferiors tenen el pecíol molt llarg. Són plantes glabres, vivaces.

Dins el gènere, *Peucedanum officinale* es distingeix per tenir l'involucre caduc, les fulles inferiors tri-ternatisectes, amb segments filiformes llargs, el pecíol no canaliculat, les umbel·les grans, dretes, amb 10-20 radis, els estils igualment l'estilopodi, i el fruit petit, oboval. *Peucedanum officinale* és una umbel·lífera herbàcia vivaç d'entre 50 i 100 cm d'alçària, de color verd fosc. La tija està molt finament estriada. Les fulles inferiors són una mica rígides, grans, amb pecíol cilíndric no canaliculat. Fulles tri-ternatisectes, amb segments en fils llargs acuminats. Flors groguenques, en umbel·les grans, erectes, amb 12-20 radis prims, allargats, glabres. Involucre amb 2-3 foliols caducs. Involucel amb foliols nombrosos, linears. Estils igualant l'estilopodi. Fruit gran, oboval, amb marge engruixit i estret, molt més curt que el pedicle.

Se n'han descrit les subespècies: ***officinale***; ***album*** Martínez-Fort&Donat-Torres; ***paniculatum*** (Loisel) Frey; ***stenocarpum*** (Boiss.& Reuter) FontQuer

HÀBITAT I DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

Peucedanum officinale al món, segons GBIF

Es fa en clarianes de boscos de roures, i camps humits. És espècie europea.

PROPIETATS MEDICINALS

- analgèsic
- antibiòtic (Gram-negatiu) (sinèrgic amb cloramfenicol; i amb tetraciclina, estreptomina)
- anticancerigen
- antiescorbútic
- antiespasmòdic
- diürètic
- *Escherichia coli*
- emmenagog
- estomacal
- laxant
- *Klebsiella pneumoniae*
- pectoral
- *Pseudomonas aeruginosa*
- *Staphylococcus aureus*
- sudorífic

HOMEOPATIA (REL)

Tos, bronquitis, catarro, febres intermitents, amenorrea o regla escassa.

ALTRES USOS

Per les ferides de la rel exsuda una mena de cautxú similar al de l'assa-fètida, que es pot usar com encens també.

POSSIBLE TOXICITAT

Algunes persones poden desenvolupar al·lèrgia de contacte activada per la llum del sol. La miristicina podria fer que fos una mica psicoactiva.

PRINCIPIS ACTIUS

- àcid pífic
- cautxú natural
- miristicina
- oli essencial: alfa-fel·landrè
- peucedanina

Peucedanum officinale ssp. *album*